

Casa de discuri „Déesse“ din Paris a editat un ciclu de lucrări enesciene, în seria intitulată „Homage à George Enescu“. Această serie cuprinde, pînă în prezent, albumul cu două discuri consacrat colaborării Enescu-Lipatti și albumul cu patru discuri cuprinzînd tragedia lirică *Oedip*, în interpretarea soliștilor, corului și orchestrei Operei Române din București, sub conducerea lui Mihai Breduceanu. Recent a apărut un nou disc (DDLX 57), consacrat *Octuorului în Do major op. 7*. Realizat cu concursul Casei de discuri „Electrecord“, acest ultim disc reactualizează cunoscuta interpretare realizată sub bagheta lui Constantin Silvestri de un ansamblu de soliști români.

Operă a unui tînăr de numai 19 ani, acest *Octuor* impresionează în egală măsură prin noutatea și perfecțiunea construcției și a mijloacelor tehnice, cît și prin bogăția de stări emoționale, prin vibrația puternică și, de pe atunci, atît de personală a compozitorului. Amprenta Enesciană poate fi recunoscută pînă în cele mai fine detalii. Încă din această lucrare Enescu se înfățișează ca una din cele mai complexe personalități din arta secolului nostru. Rămînînd atașat tradiției — prin formare, afinități temperamentale, admirație față de marile valori ale clasicismului și romantismului (care constituiau și baza repertoriului său de interpret) — George Enescu era totuși, și în primul rînd, un creator al epocii sale, un creator autentic și îndrăzneț. Fiecare măsură a *Octetului* devine elocventă în acest sens. Compozitorul devansează net epoca sa (lucrarea a fost terminată în anul 1900), astfel că el poate fi cu adevărat înțeles numai situîndu-l în rîndul marilor creatori care au adus contribuții majore la arta muzicală a timpului. Distanțîndu-se de la început de muzicienii epigoni, continuatorii direcți ai trecutului, care în fond rămîneau întîrziți față de epoca lor, prelungînd trecutul, Enescu se înscrie cu hotărîre printre marile personalități ale generației sale, generația glorioasă a anilor optzeci.

Această amplă construcție camerală, dar cu sonorități adeseori orchestrale, în 4 părți, ce se succed fără întrerupere, formînd un mare arc, uimitor prin unitatea sa, este totodată o muzică de o mare bogăție sonoră, cu puternice contraste și vibrante efuziuni. Istorică interpretare a lui Constantin Silvestri servește în chip optim lucrarea, chiar dacă este vorba de o înregistrare ce nu mai poate concura, din punct de vedere tehnic, cu cele realizate sub auspiciile înaltei fidelități și a stereofoniei. O excelentă impresie lasă și prezentarea mapei de disc, sobră dar elegantă, de un bun gust desăvîrșit.

Tot Casa de discuri „Déesse“ a editat un disc consacrat violonistului Gérard Poulet. Conceput ca o antologie a repertoriului violonistic cel mai caracteristic, discul întrunește numele a 12 compozitori din secolele XVIII-XX. Fără să urmărească un criteriu cronologic sau vre-o ordine anumită în succesiunea lor, aceste piese (în general de mici dimensiuni, multe din ele auzite frecvent ca piese de „bis“) se

disting fie prin caracterul lor de virtuozitate, fie prin cantabilitatea specific violonistică.

Gerard Poulet care în anul 1956, la vîrsta de 18 ani, cucerea marele premiu al concursului internațional „Paganini“ de la Genova, apare în *Fantezia „Moise“, pe coarda sol*, ca un desăvîrșit tehnician, a cărui virtuozitate nu cunoaște limite. Pe de altă parte interpretarea pieselor de Debussy și Ravel îl situează pe tînărul violonist pe linia nobilei tradiții violonistice franceze, ilustrată de un Thibaud sau un Francescatti. Cu multă înțelegere a stilului sînt cîntate și celebrele *Dansuri românești* de Bartók. Partenerul lui Gerard Poulet, pianistul Maurice Blanchot semnează și *Romanța pentru vioară*, care împreună cu *Toccată* lui Roger Boutry (compozitor născut în anul 1932 și distîns cu marele premiu al Romei) reprezintă muzica franceză mai nouă.

Discul ne rezervă o surpriză: interiorul mapei cuprinde o fotografie realizată în anul 1948 la primul festival de la Besançon, în care regăsim alături de micul violonist pe atunci în vîrstă de 10 ani și de tatăl său, cunoscutul dirijor Gaston Poulet, pe marele George Enescu, așezat la pian. Cariera acestui violonist, începută atît de timpuriu sub rodnice auspicii, atinge astăzi un moment de împlinire artistică prin acest disc cu piese de succes și prin caldele cuvinte de apreciere ale lui Henryk Szeryng despre fostul său elev. Considerîndu-l pe Gerard Poulet ca un adevărat „fiu spiritual“, Szeryng scria în februarie 1973: „...este vorba de un adevărat Artist, ale cărui calități de muzician și de virtuoz îi conferă un loc excepțional în sfera rarefiată a celor cîțiva Aleși ai destinului, care știu să îmbine stăpînirea instrumentului cu realizarea intențiilor compozitorului în cadrul Stilului și Frumuseții!“

O nouă formație camerală românească — Trio-ul „Round Table“ — format din Nicolae Brînduș (pian), Aurelian Octav Popa (clarinet) și Marius Suciș (violoncel) înscrie în agenda sa două remarcabile succese înregistrate în cadrul turneelor întreprinse în cursul anului 1973. În luna martie, interpreții români au susținut un turneu de concerte în Suedia.

Criticul Olle Olsson consemnează în revista „HT“: „Trio Round Table se intitulează cei trei eminenti muzicieni români care întreprind zilele acestea un turneu în Suedia de vest pentru a ne prezenta o muzică extrem de modernă și, în consecință, cu totul necunoscută nouă ..“

Clarinetistul Aurelian Octav Popa a prezentat și o compoziție românească cu o linie foarte frumoasă — *Coloana infinită* de Tiberiu Olah. Este o transcripție în muzică a unei sculpturi de o frumusețe a formei curată, abstractă ...

După pauză s-a dat drumul liber jocului, improvizăției și încercării de a da mijloace de expresie noi instrumentului clasic. Muzica pentru clarinet de Corneliu Cezar și o bandă cu un poem despre zeul străvechi Taaroa nu au fost lipsite de momente interesante ...

Responsabilitatea pentru cea de a 7-a piesă din program îi revine în întregime lui Nicolae Brînduș. E vorba de un meci între trei instrumentiști și o

bandă de magnetofon cu material folcloric — cuprinzând ritualuri de nuntă și înmormîntare. O dezlănțuire de clopote în care atît viața cît și moartea păreau să atingă momente de intensă bucurie..

În final, Trio-ul „Round Table“ s-a reunit într-un turnir muzical, fiecare dintre cavaleri apărîndu-și tema. Lucrarea, în primă audiție, este o împletire de ritmuri aprinse, sunete acute și variații neașteptate.

Impresia generală cu care publicul a părăsit sala a fost aceea a unei seri plăcute“.

Muzicologul Goran Bergendal, de la Sveriges Radio, semnează cronică celui de al doilea concert al tinerei formații românești, în ziarul „Lysekils-Posten“.

„Introducerea a făcut-o Marius Suciuc cu prima suită de Bach pentru violoncel solo. Este o lucrare deosebit de dificilă care a fost executată cu o tehnică impecabilă și cu un simț muzical foarte fin. A urmat *Trio-ul op. 11* de Beethoven, pentru clarinet, violoncel și pian. În continuare, trei piese scurte pentru clarinet de Stravinsky, în interpretarea lui Aurelian Octav Popa. Deși scurte, lucrările sînt extrem de grele și interpretarea lor a fost de o perfecțiune care cred că nu poate fi depășită. Popa are o ușurință deosebită, o voinție în interpretare, cîntă cu convingerea că este foarte plăcut să faci muzică și asta este foarte important. Piesa următoare a fost o compoziție românească (Tiberiu Olah), o sonată pentru clarinet inspirată de sculptura lui Brîncuși, *Coloana infinită*. Compoziția este de o dificultate fără egal și este scrisă special pentru Popa, care a interpretat-o desăvîrșit. Este cu adevărat o piatră de încercare pentru posibilitățile clarinetului și este în același timp o lucrare agreabilă..

După pauză s-a interpretat *Suita a doua de dansuri* de Blomdahl, cu Nicolae Brînduș la percuție. În comparație cu interpretările suedeze, cea românească a fost mai ușoară, mai aeriană, lipsind poate ceva din austeritatea pe care eram obișnuiți să o găsim la această lucrare.

A urmat o lucrare de Corneliu Cezar, compozitor român. Muzica dedicată zeului tahitian Taaroa — un poem tradus în românește și imprimat pe bandă în lectura compozitorului, însoțit de diferite efecte sonore. În întunericul inițial din sală a început deodată să crească un sunet ca o lumină, acompaniind clarinetul imprimat pe bandă.. Părerea mea este că e o lucrare meditativă, de atmosferă, care nu alege după efecte.

Apoi, compoziția *Match* de Brînduș, pentru bandă de magnetofon și trio instrumental. Prima parte a

benzii conține material folcloric — muzică de nuntă. A doua parte cuprinde ritualuri de înmormîntare. La aceasta se adaugă improvizația controlată a instrumentiștilor. În prima parte sînt fragmente întinse de o colosală vitalitate. În final, sunetele clopotelor creează o atmosferă de înmormîntare, de sfîrșit.

În încheiere, cei trei membri ai trio-ului „Round Table“ s-au înfruntat într-o muzică ce recurge la resursele mai puțin obișnuite ale instrumentelor și care pretinde o virtuozitate muzicală de înaltă clasă. Și aici partea ultimă în special are o forță remarcabilă și lasă o impresie deosebit de puternică.

În întregul său, concertul a fost foarte izbit. Publicul numeros și-a manifestat entuziasmul evident. S-au ivit uneori și momente umoristice neprevăzute, dar de ce să nu existe și ele? Fiecare are libertatea absolută de a reacționa cum vrea în fața muzicii“.

În cadrul „Centrului pentru Arte creative“ din Atena, trioul „Round Table“ a susținut un concert propriu și a participat la un concert de muzică modernă și la un spectacol de muzică de dans.

Concertul trioului a cuprins în program: *Suita nr. 1 pentru violoncel*, de Johann Sebastian Bach, *Trio în Si bemol major, op. 11* de Beethoven, *Sonata nr. 7 pentru pian* de Prokofiev, *Trei piese pentru clarinet* de Stravinski, *Monodie pentru clarinet solo* de F. Lehman și compoziția colectivă „Round Table“ semnată de cei trei membri ai formației: Aurelian Octav Popa, Marius Suciuc și Nicolae Brînduș.

Trioul românesc „Round Table“, în cadrul seriei de „Dansuri indiene și Dansuri moderne“ (coregrafia: Vija Vetra), a interpretat lucrarea lui Nicolae Brînduș, *Soliloque*.

În sfîrșit trioul „Round Table“ a participat la concertul de muzică modernă, condus de Theodor Antoniou, personalitate de prim rang a vieții muzicale grecești. Concertul a cuprins lucrări contemporane semnate de J. Ioannidis (*Versi for clarinet*), Iancu Dumitrescu (*Metamorfoze pentru clarinet*), R. Surak (*Le Tombeau*, pentru clarinet, violoncel și pian), Nicolae Brînduș (*Cantus Firmus*), Tiberiu Olah (*Sonate pentru clarinet*), A. Logothetis (*Odyssees*). Și-au mai dat concursul: N. Semitecolo (ghitară) și R. Surak (orgă).

Compozitorul Nicolae Brînduș a susținut în cadrul Seminarului aceluiași Centru al Artelor creative din Atena, comunicarea, intitulată „Despre o analiză simbolică a semiografiei muzicale“.

Ileana RAȚIU